

zaaknummer 2012-T665 (1)

4 maart 2014

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. M.L.J. Bomers,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
lid geweest van de congregatie van de Fraters van Utrecht
juridisch adviseur: mevrouw mr. A.M.W. Verdegaal.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 24 juli 2013.

Op 6 december 2013 is bij de griffie een schrijven ingekomen van mevrouw mr. A.M.W. Verdegaal namens aangeklaagde.

Op 30 januari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is – in verband met zijn gezondheid – niet verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.L.J. Bomers.

Aangeklaagde is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. A.M.W. Verdegaal.

2. De klacht

2.1. In 1963 is klager naar het internaat [naam] in [plaats] gegaan.

Vanuit het internaat ging klager naar de lagere school die stond op het terrein van [internaat] in [plaats]. Daar heeft hij de klassen vijf en zes doorlopen.

Op [internaat] waren verschillende groepen met zestien tot twintig jongens. Klager werd geplaatst in de groep "[naam]". Deze groep stond onder leiding van aangeklaagde. Ongeveer drie á vier weken na de aankomst op [internaat] werd klager daar seksueel misbruikt. De eerste keer dat dit gebeurde was tijdens het gezamenlijk douchen één keer in de week. Aangeklaagde kwam dan langs om shampoo uit te delen. Bij die gelegenheid kwam hij dan in de douchecel van klager en begon dan zijn rug te wassen. Daarbij begon hij klager te betasten. Eerst streefde aangeklaagde hem op zijn rug en billen en later ook aan zijn geslachtsdeel.

Later werd de groep “[naam]” verplaatst naar een noodgebouw op het terrein van het internaat. Sommige jongens, waaronder klager, mochten af en toe het bed van aangeklaagde op zijn kamer opmaken. Nadat de jongens zich ’s avonds hadden gewassen en hun tanden hadden gepoetst, vroeg aangeklaagde aan klager om zijn bed op te maken. Klager deed dit graag. De meeste jongens lagen dan al in bed. Hij kwam dan wat later in zijn eigen bed. Als klager klaar was met het bed van aangeklaagde op te maken kwam deze bij klager, nadat hij op de slaapzalen het licht had uitgedaan. Hij ging dan op bed zitten en vroeg aan klager of hij er even bij kwam zitten om nog wat te praten over alles wat klager bezighield. Aangeklaagde begon dan klager vrij snel over zijn benen en rug te wrijven en aan zijn geslachtsdeel te betasten en te strelen. Daardoor kreeg klager een erectie. Dit was voor aangeklaagde de aanleiding om dan in de pyjama van klager te voelen en zijn penis eruit te halen en hiermee te spelen. Hij nam de penis van klager soms ook in zijn mond. Zo nu en dan verlangde de aangeklaagde ook dat klager zijn penis streefde en aftrok. De aangeklaagde oefende hierbij overigens geen dwang uit. Op deze wijze is klager gedurende twee jaar seksueel misbruikt op [internaat] door aangeklaagde.

- 2.2. Het seksueel misbruik heeft een verwoestende uitwerking gehad op het leven van klager. Door het seksueel misbruik en het gebrek aan liefde in zijn gezin heeft hij geen normale seksuele ontwikkeling kunnen doormaken. De gevolgen van het misbruik zijn schokkend en deze ervaart hij nog altijd. Klager heeft zijn zoon nooit durven aanraken. Begin 2002 heeft klager een zelfmoordpoging ondernomen. Klager is in behandeling geweest bij een psychiater in [ziekenhuis] te [plaats] en heeft alle conventionele antidepressiva voor geschreven gekregen. Echter zonder resultaat. Uiteindelijk kreeg klager het in Nederland niet-geregistreerde geneesmiddel Parnate voorgeschreven. Klager gebruik het geneesmiddel nog altijd. In 2003 heeft klager tegen zijn vrouw verteld wat hem in het verleden is overkomen op [internaat]. Tegen zijn zoon heeft hij het tot op heden niets verteld. In oktober 2011 is bij klager kanker geconstateerd. De ziekte is niet te genezen, alleen maar te remmen. Klager ondervindt tot de dag van vandaag problemen die zijn veroorzaakt tijdens zijn jeugd. Nog steeds heeft hij last van beelden van geestelijken die seks met hem bedrijven.

Tijdens de zitting heeft mr. Bomers aangegeven dat klager eind 2013 nogmaals een zelfmoordpoging heeft ondernomen.

- 2.3. Het doel van de klachtenprocedure is voor klager gerechtigheid. Klager wenst erkenning te krijgen, dat de hiervoor beschreven feiten zich daadwerkelijk hebben voorgedaan. Voorts wenst klager excuses te ontvangen van de congregatie voor het gepleegde seksueel misbruik door aangeklaagde. Klager hoopt dat deze erkenning en excuses ertoe bijdragen dat zijn gevoelens van onzekerheid, pijn en machteloosheid worden weggenomen of verminderd

3. De inhoudelijke reactie op de klacht.

Mevrouw mr. A.M.W. Verdegaal heeft namens aangeklaagde de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Aangeklaagde bevestigt dat hij in de jaren 1963-1965 groepsleider was van de groep “[naam]” en dat klager in die periode tot zijn groep behoorde. Hij herinnert zich klager nog goed, omdat hij een goede band met hem had. Aangeklaagde herinnert zich niet de details van de seksuele handelingen die klager in zijn klaagschrift beschrijft. Hij erkent echter met schaamte dat hij met klager meerdere malen seksuele “spelletjes” van deze aard heeft gespeeld. Ten aanzien van de frequentie waarin dit plaatsvond kan hij geen getal noemen. In elk geval was het zo dat hij niet altijd op “[naam]” sliep, er was nog een groepsleider, die ook slaapdiensten draaide in het paviljoen.

Aangeklaagde erkent dus dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik van klager, die toen 13-15 jaar oud was.

Hij wil hierbij wel benadrukken dat hij nooit heeft gedacht dat hij met zijn handelswijze schade zou betrekken aan klager. Hij wist ook niet dat klager toen al slachtoffer van seksueel misbruik door een geestelijke was geweest, zoals hij uit het klaagschrift heeft begrepen. Als hij daarvan op de hoogte was geweest dan zou hij zijn handelen beslist achterwege hebben gelaten. Hij ziet nu in dat hij misbruik heeft gemaakt van zijn machtspositie.

Tijdens de zitting heeft aangeklaagde een schriftelijk verklaring voorgelezen waarin hij zijn spijt heeft betuigd voor het door hem aangedane leed. Daarbij heeft aangeklaagde aangegeven dat hij het zeer spijtig vindt dat klager niet is verschenen. Hij had zijn spijtbetuiging liever aan klager persoonlijk willen overbrengen.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3 Er zijn meer dan 50 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Door aangeklaagde is dit seksuele misbruik erkend. Hij kan alleen ten aanzien van de frequentie waarin dit plaatsvond geen getal noemen.
Het is voor de Klachtencommissie dan ook aannemelijk geworden dat klager in de periode van 1963 – 1965 meermalen seksueel is misbruikt door aangeklaagde, op de wijze als klager in zijn klaagschrift heeft beschreven.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde in 1967 is uitgetreden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over een eventueel verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de provinciaal overste zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal overste van de Fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 4 maart 2014 door mevrouw mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.